

Ofruchy historii

Pismo dla pasjonatów i historyków

Rok III

kwiecień 2016

Nr. 4 (19)

Undevicensimus. W tym roku w przypada 40 rocznica śmierci Jarmili i Mikołaja Witczaków, którzy spoczywają na cmentarzu parafialnym w Zdroju. Z kolei 30 lat temu zmarł prof. Rudolf Ranszek, którego ciało zostało złożone w rodzinnym grobowcu w Moszczenicy.

„Réquiem ætérnam dona eis, Dómine: et lux perpétua líceat eis”.

D. M.

Szósta nowa kopalnia w ROW. Ruszyła budowa "Boryni". Wczoraj o godzinie 15 ruszyła oficjalnie budowa szóstej z kolei (po "1 Maja", "Szczygłowicach", "Jastrzębiu", "Moszczenicy" i "Zofiówce") kopalni węgla kamiennego w ROW. Jest nią kop. "Borynia" w Szerokiej, ma ona rozpocząć wydobycie wysokokalorycznego węgla koksowego w roku 1969. Na placu budowy "Boryni", przybyli: minister górnictwa i energetyki mgr inż. Jan Mitręga, wiceminister górnictwa i energetyki mgr inż. Karol

Fabris, pełnomocnik rządu do spraw ROW inż. Aleksy Sieradzki i naczelny dyrektor RZPW mgr inż. Jerzy Kucharczyk. Meldunek o przygotowaniu robót wstępnych do rozpoczęcia głębiania pierwszego z pięciu szybów kop. "Borynia" złożył ministrowi kierownik tego najtrudniejszego odcinka robót - Edmund Karwot z

Jastrzębie Zdrój

(früher Bad Königsdorff - Jastrzemb

Wojew. Śląskie.

Jed-Bromhaltiges Sol- u. Moorbad. Stärkste Radiumquelle Polens.

Der Badeort liegt in stark bergiger Gegend, die, von zahlreichen Waldungen und üppigen Triften umgeben, eine schöne Aussicht auf die Beskiden bietet. Die Luft ist rein und staubfrei.

Kurmittel: Solbäder, Sol-Moorbäder, Kohlensäure-Bäder, Inhalationen, Soltrinkkur, Elektro-Hydrotherapie.

Indikationen: Frauen - Krankheiten, Kinder - Krankheiten, speciell Skrofulose, Muskel- und Gelenk - Rheumatismus, Gicht, Herzkrankheiten, chronische Katarrhe der Schleimhäute, Haut- und Knochen - Krankheiten.

K. Indikationen: Offene Tuberkulose und Geschlechts - Krankheiten.

Saison: Vom 1. V. bis 31. X. Ein Zimmer mit voller Verpflegung kostet täglich zł. 8.— bis zł. 12.— Bäder und andere Verfahren von zł. 0.30 bis zł. 6.— Täglich Konzert. Gute Bahnverbindung von Katowice Sämtliche Auskünfte erteilt die Badeverwaltung.

Bytomskiego Przedsiębiorstwa Budowy Szybów. Goście do głębiego na kilka metrów otworu szybowego rzucili symboliczne pierwsze łopaty ziemi z nadkładu na transporter. W prowizorycznej świetlicy odbyło się spotkanie przedstawicieli kierownictwa górnictwa z budowniczymi kopalni "Borynia". Tow. Miłęga życzył załodze, aby przy głębieniu szybu kop. "Borynia" osiągnęła 400 metrów postępu rocznie. Warto nadmienić, że pierwszy szyb "Boryni" głębią wybitni fachowcy: brygady Antoniego Nagłego, Ferdynanda Rózgi i Franciszka Gajdy. Głębienie tego szybu ma być ukończone w grudniu 1965 r. "Trybuna Robotnicza" nr 92 z 19 kwietnia 1963.

Zmarł prof. Rudolf Ranoszek.

8 kwietnia zmarł w Jastrzębiu-Zdroju Rudolf Ranoszek, emerytowany profesor Uniwersytetu Warszawskiego, wybitny uczony, twórca polskiej szkoły filologicznej Starożytnego Wschodu. Prof. Ranoszek urodził się w 1894 roku w Moszczenicy Śl. W latach 1914-1920 studiował filologię klasyczną, hetytologię i asyriologię w Uniwersytecie Wrocławskim. W uczelni tej uzyskał tytuł doktora filozofii na podstawie dysertacji będącej opracowaniem ważnego tekstu starobabilońskiego. Pracował jako nauczyciel w Państwowym Gimnazjum w Rybniku, a następnie w Gimnazjum Klasycznym w Katowicach. W 1935 roku habilitował się w Uniwersytecie Warszawskim w zakresie hetylogii i asyriologii i został pracownikiem naukowym tej uczelni.

W okresie okupacji Niemcy zesłali go do obozu pracy w Watenstedk/Brunszwiku. Po wojnie, jego staraniem, utworzona została w Uniwersytecie Warszawskim Katedra Filologii Starożytnego Wschodu. Prof. Ranoszek został pierwszym jej kierownikiem. Prace naukowe Profesora wniosły bezcenny wkład do światowego dorobku filologii Starożytnego Wschodu. Pogrzeb odbył się 11 kwietnia w Moszczenicy Śl. Mszy św. koncelebrowanej przewodniczył i homilię wygłosił biskup senior Herbert Bednorz, którego w latach dwudziestych prof. Ranoszek uczył w Gimnazjum Klasycznym w Katowicach języka greckiego. "Gość Niedzielnny" nr 17 z 27 kwietnia 1986.

Nowa dobroczytna instytucja

miejska. Magistrat miasta Katowic, w trosce o zdrowie najmłodszych obywateli, zwłaszcza zagrożonych gruźlicą, odkupił od Komunalnej Kasy Oszczędności nieruchomości w Jastrzębiu Zdroju i przeznaczył ją na sanatorium dla dzieci. Budynek wymagał licznych adaptacji i remontu; prócz tego zainstalowano urządzenia lecznicze i higieniczne: aparatury do prześwietlania, lampy naświetleniowe i laboratorium. Największą adaptacją będzie instalacja przewodów doprowadzających solankę. Po skutecznieniu tych prac nastąpi otwarcie tej dobroczytniej placówki, przypuszczalnie już w pierwszych dniach maja br. Sanatorium będzie miało charakter przede wszystkim profilaktyczny i będzie przeznaczone dla niezamożnej młodzieży katowickiej; w lecznicy

znajdzie pomieszczenie 50 dzieci. Kierownictwo spoczywać będzie w rękach lekarzy-specjalistów, prócz tego choremi dziećmi będą się opiekowały Siostry i fachowe siły pielęgniarskie. Inowację tę należy powitać z największym uznaniem i postawić za przykład innym miastom. "Polska Zachodnia" nr 101 z 12 kwietnia 1935.

wadzonych obliczeń wynika, że w okresie minionego 30-lecia z sanatoryjnych usług Jastrzębia-Zdroju skorzystało aż 121 tys. kuracjuszy. To samo żywotne uzdrowisko wyprodukowało też 65 mln butelek wody mineralnej "Katarzynka" i "Jastrzębianka" oraz 3.700 tys. kg leczniczej soli zabłockiej. "Trybuna Robotnicza" nr 86 z 15 kwietnia 1975.

Po pracy, trudzie i znoju kuracja w Jastrzębiu Zdroju!

PERŁA UZDROWISK ŚLĄSKICH: JASTRZĘBIE-ZDRÓJ (POLSKI KREUZNACH).

Nowe wielkie pokłady węgla koksującego. Jak dowiadujemy się, na terenie wytyczanej obecnie przez Śląski Urząd Wojewódzki linii kolejowej Cieszyn-Zebrzydowice-Jastrzębie Górne, znajdują się w głębokości około 700 mtr. olbrzymie złoża pierwszorzędowego węgla kamiennego, odpowiadającego zupełnie jakością węglowi karwińskiemu. To też wytyczanie linii tej wywołało u właścicieli kopalń niezwykle zainteresowanie. Prawdopodobnie chodzi tu o złoża węgla koksowego o dużej wartości, co dla gospodarki przemysłowej na Śląsku posiada duże znaczenie. "Polska Zachodnia" nr 91 z 21 kwietnia 1927.

Żywotne uzdrowisko. Mimo górniczego charakteru najmłodszego miasta Rybnickiego Okręgu Węglowego - Jastrzębia tamtejsze uzdrowisko nadal prosperuje i spełnia swe lecznicze funkcje. Z przepro-

Kościół w Ruptawie okradziony. Nieznani sprawcy weszli do kościoła w Ruptawie i po rozbiciu Tabernaculum skradli 2 kielichy i mosiężną monstrancję, łącznej wartości około 600 zł. Ponadto porozbijali skarbonki w kościele, lecz pieniędzy żadnych nie skradli, gdyż skarbonki były próżne. Energiczne dochodzenia, celem ustalenia i ujęcia sprawców w toku. "Polska Zachodnia" nr 108 z 21 kwietnia 1934.

Jastrzemb. Tutejszy zakład leczniczy dla dzieci nie przestaje działać błogo i nadal, pomimo iż zasoby jego pieniężne daleko są mniejsze, niż innych podobnych zakładów i pomimo iż wnioski o zapomogę rządową nie odniosły żadnego skutku. Dochody zakładu składają się z dobrowolnych składek, mianowicie Przew. Księży. Mimo to można było w ubiegłym roku przyjąć do zakładu wiele dzieci po niższej cenie, 6 za pół ceny, a 4 zupełnie darmo. W tym roku

zakupiono największy i najzdrowszy dom w miejscu, do którego się zakład przeniesie, ponieważ się znalazło kilku dobrodziej, którzy potrzebne wyłożyli pieniądze. Jeżeli dalej składki wpływać będą hojnie, będzie można i w tym roku wielu dzieciom udzielić tak potrzebnej pomocy. O jak najhojniejsze składki i oddawanie w opiekę dzieci takich rodziców, którzy płacić mogą, uprasza przełożona zakładu, wielebna siostra Winfrida w Königsdorf-Jastrzemb. Cena wynosi miesięcznie 45 mk. i 60 marek, stosownie do żądanych wygód, za którą mają dzieci mieszkanie, utrzymanie, leczenie i t.d. O ile starczy miejsca, przyjmuje się w zakładzie także i starsze osoby chore.

"Katolik" nr29 z 8 kwietnia 1892.

Salon piękności "Polleny" otwarto w Jastrzębiu. Warszawskie Zjednoczenie Zakładów Chemii Gospodarczej "Pollena" sprawiło miły prezent mieszkańcom 100-tysięcznego Jastrzębia, otwierając w tym górniczym mieście na wskroś nowoczesnie urządzonej salonu piękności. Na jastrzębski pawilon handlowo-usługowy "Pollena" zlokalizowany przy ul. Zielonej, składają się: fabry-

czny sklep z pełnym asortymentem wyrobów spod znaku "Polleny" (środki czyszczące, piorące i kosmetyczne) oraz nowo otwarty salon piękności o 300 m kw powierzchni użytkowej. Jest to placówka usługowa o najwyższym standardzie wyposażenia, wzorowana na stołecznym salonie piękności "Izia" tej samej firmy. Dysponuje ona damsko-męskimi działami fryzjerskimi, kosmetycznymi i masażu zdrowotnego. Na miejscu znajduje się również gabinet dla lekarza-dermatologa, udzielającego fachowych porad liczny klientom jastrzębskiego salonu piękności "Pollena". Godziny otwarcia: od 6 do 20-tej.

"Trybuna Robotnicza" nr 87 z 16 kwietnia 1976.

5-lecie istnienia zespołu teatralnego w Jastrzębiu-Zdroju. Niedawno temu zorganizowano w świetlicy osiedlowej w Jastrzębiu-Zdroju wieczornicę z okazji 5-lecia istnienia amatorskiego zespołu teatralnego. Miłą niespodzianką urządzono reżyserowi zespołu ob. Mariannie Podeszwa, która otrzymała nagrodę rzeczową, a przewodniczący rady osiedlowej wręczył jej bukiet kwiatów.

"Nowiny" nr 14 z 10 kwietnia 1959.

Okruchy historii – pismo dla pasjonatów i historyków

Redaktor naczelny – Dariusz Mazur

Anons:

„Kattowitzer Zeitung” nr 100 z 28-29 kwietnia 1928. (strona 1)

„Dziennik Cieszyński” nr 51 z 14 kwietnia 1935. (strona 3)